کاربرگ ۱

۱- کتاب مخزن‌الاسرار، اثر نظامی

۲- سرشار: پُر، لبریز / درنگ: توقف، سکون / گوارا: مطبوع، دلچسب / لطیف: زیبا، نرم / آفرینش: خلقت، به‌وجود آوردن / کردار: عمل، رفتار

۳- «آفریده‌های ساکت خدا» نوشته‌ی نانسی سویتلند است.

۴- «قیاس» و «مقیاس» هم‌خانواده‌ی «مقایسه» هستند.

۵- از طریق معنی واژه‌ها می‌فهمیم که کلمات مخالفت همدیگر هستند.

۶- آفریده‌های ساکت

۷- پاکی ≠ پلیدی / رفته‌رفته ≠ سریع / ساکن ≠ متحرک / تاریکی ≠ روشنایی

۸- کلمات ربط عبارتند از: «الف) امّا ـ ولی / ب) سپس / ج) زیرا ـ چون»

۹- الف) درست است (تعمّل ← تأمّل) /ب) درست است (بیاندیشیم ← بیندیشیم) / ج) نادرست است.

۱۰- گزینه‌ی ۳)؛ در همه‌ی گزینه‌ها کلمات مترادف هستند به جز گزینه‌ی ۳ که کلمات مخالف همدیگر هستند.

۱۱- گزینه‌ی ۲)؛ ننوازی: مهربانی و نوازش نکنی، محبت نکنی

۱۲- گزینه‌ی ۴)؛ سایر گزینه‌ها از آمدن فصل بهار خبر می‌دهند ولی گزینه‌ی ۴ مربوط به پاییز است.

۱۳- برگ برگ گل به رقص باد ریخت　　رشته‌های بیدبن از هم گسیخت

فصل پاییز و زمستان می‌رود　　بار دیگر چون بهاران می‌شود

تک درخت نارون شد رنگ‌رنگ　　زرد شد آن چتر شاداب و قشنگ

۱۴- منظور از خندیدن گل، «شکوفا شدن آن» است.

۱۵- نویسنده‌ی درس، می‌خواهد این مطلب را بیان کند که تمام پدیده‌ها و آفریده‌های خدا دارای هدف و نظم و زیبایی خاصّی هستند.

کاربرگ ۲

۱- سعدی

۲- الف) نادرست است (هسرت ← حسرت) / ب) نادرست است (سپاسگذار ← سپاسگزار) / ج) نادرست است (قرور ← غرور)

۳- توحیدگوی: ستایشگر / بیخ: بُن، اصل / فضل: بخشش / نهار: روز / لیل: شب / تأثیر: اثر کردن

۴- خواب ≠ بیدار / صحبت ≠ سکوت / پنهان ≠ آشکار / خوشحالی ≠ ناراحتی / برکه ≠ اقیانوس / ملایم ≠ شدید

۵- گزینه‌ی ۳)؛ رجوع کنید به صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی

۶- لحن و آهنگ

۷- ستایشی

۸- گزینه‌ی ۱)؛ تنها انسان نیست که خدا را ستایش می‌کند بلکه هر بلبلی که روی شاخه آواز می‌خواند، خدا را ستایش می‌کند.

۹- شمار، هزار، نهار، شاخسار

۱۰- گزینه‌ی ۴)؛ تأثیر آفتاب: بر اثر تابش آفتاب / خاک مرده: خاک بی‌روح

۱۱- در تبدیل کردن شعر به قصّه به این نکات باید دقّت شود: ۱- موضوع اصلی شعر و شخصیت‌های آن را حفظ کنید. ۲- زمان و مکان رویدادها را بیان کنید. ۳- در بیان رویدادها، جزئیات را دقیق بنویسید.

۱۲- جاهای خالی به‌ترتیب با این علایم نگارشی کامل می‌شوند:

خورشید زیبا و درخشان که تا آن لحظه ساکت و آرام ، شاهد گفت و گوی آن‌ها بود ، لب به سخن باز کرد و گفت :

« امّا دوستان خوبم ! از من هم نباید تشکر کنید .»

۱۳- جالیز: کشتزار هندوانه، خربزه، خیار و مانند آن‌ها / گردکان: درخت گردو، گردو

۱۴- گزینه‌ی ۱)؛ صفت‌ها به‌ترتیب گزینه‌ها عبارت‌اند از: مرده، برهنه، نوبهار / مرده / نو، کهن

۱۵- شاعر با سرودن این شعر، می‌خواهد این مطلب را عنوان کند که انسان‌ها نمی‌توانند سپاسگزار این همه نعمت خداوند باشند و لطف و بخشش خداوند خیلی زیاد است.

کاربرگ ۳

۱- زکریای رازی

۲- مسگر ـ گردشگر ـ زرگر ـ سفالگر ـ حیله‌گر ـ رُفتگر ـ ستمگر ـ کارگر

خواستگار ـ روزگار ـ یادگار ـ آفریدگار ـ سازگار ـ پروردگار ـ ماندگار ـ آموزگار

۳- خون‌سردی: بردباری، آرامش / سربلندی: سرافرازی / فاسد: خراب، گندیده / دانایی: آگاهی

۴- الف) درست است (ساده‌گی ← سادگی) / ب) درست است (حوس ← هوس) / ج) درست است (مسعله ← مسأله) / د) درست است (می‌خاست ← می‌خواست)

۵- روزگاران کهن ← زمان‌های قدیم

۶- پدرش را از دست داده بود ← پدرش مرده بود

۷- دست بردار نبود ← رها نمی‌کرد

۸- چشمش به کتاب تازه‌ای می‌افتاد ← کتاب تازه‌ای را می‌دید.

۹- برنا ≠ پیر / ناتوان ≠ توانا / برتر ≠ پایین‌تر / نادان ≠ دانا

۱۰- ز نادان بنالد دل سنگ و کوه ازیرا ندارد بر کس شکوه

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد

۱۱- گزینه‌ی ۳

۱۲- سنگ و کوه ← همه‌ی پدیده‌ها و موجودات

۱۳- کزین برتر اندیشه برنگذرد ← انسان‌ها بیش‌تر از این نمی‌توانند عظمت و حقیقت خداوند را درک کنند.

۱۴- زمان ـ مکان ـ شخصیت

۱۵- ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری جزو نکته‌ی «شخصیت» است.

۱۶- گزینه‌ی ۳

کاربرگ ۴

۱- شیر و گاو

۲- وقتی به صدایی گوش می‌دهید؛ یعنی، با آگاهی و خواست خود به آن دقت می‌کنید و آن را از میان دیگر صداها انتخاب می‌کنید، از آن چیزهایی می‌آموزید و اگر لازم شود به آن پاسخ می‌دهید.

۳- بیش‌تر از آنچه حرف می‌زنیم باید گوش بدهیم زیرا «یک زبان داریم و دو گوش»

۴- حوادث: رویدادها، پیشامدها / کاهلی: تنبلی، سُستی / خصلت: ویژگی، خو، عادت / تهیدست: فقیر، بی‌چیز / محافظت: مراقبت کردن، نگه‌داری کردن / پسندیده: خوب، نیکو

۵- الف) درست است / ب) نادرست است (فروق ← فروغ) / ج) درست است

۶- گزینه‌ی ۳)؛ هر دو به «کار بیهوده انجام دادن» تأکید دارند.

۷- درست است.

۸- گزینه‌ی ۲)؛ اسباب ← سبب، مسبّب / هلاک ← هلاکت، مهلک، مهلکه / صاحب ← اصحاب، صحابه

۹- گزینه‌ی الف

۱۰- روزی پدر، فرزندان را گرد خود، جمع کرد و گفت: «امروز می‌خواهم به شما چیزی بگویم؛ دلم می‌خواهد خوب به آن گوش بدهید و در آینده از آن، استفاده کنید.»

۱۱- این عبارت بر درست خرج کردن، تأکید می‌کند.

۱۲- زندگی راحت، مقام بزرگ، پاداش نیک آخرت

۱۳- گزینه‌ی ۱)؛ واژه‌های جمع ← حوادث (حادثه) / چیزها (چیز) / سال‌ها (سال) / فرزندان (فرزند)

۱۴- کلمات ربط به‌ترتیب: هم ـ نیز / هم ـ نیز / هم ـ نیز

۱۵- زیرا هنر سبب شناخت انسان‌ها است. مردم از انسان بی‌هنر دوری می‌جویند.

کاربرگ ۵

۱- جوامع‌الحکایات

۲- الف) درست است. (حیات ← حیاط) / ب) درست است. (مطمعن ←مطمئن) / ج) درست است. (حیجـان‌انگیـز ← هیجان‌انگیز)

۳- عجیب : غریب / اشتیاق : آرزومندی / تحسین : آفرین گفتن / به آرامی : به نرمی / کاهلی : تنبلی

۴- بیدبن: ریشه‌ی درخت بید / خاربن: ریشه‌ی خار / کدوبن: ریشه و بوته‌ی کدو / چنـاربن: ریشـه‌ی درخـت چنـار / سروبن: ریشه‌ی درخت سرو / گلبن: ریشه و بوته‌ی گل

۵- صحنه‌پردازی ـ انتخاب نقش ـ اجرای نمایش ـ نقد و بررسی

۶- جمع‌بندی مباحث، مربوط به نقد و بررسی است.

۷- در تبدیل شعر به نثر، به جزئیات موضوع توجه کنید تا نوشته‌ی شما جذاب‌تر شود.

۸- گزینه‌ی ۳)؛ امپراتور با صدای بلند گفت: «من ، جانشین خودم را انتخاب کردم ، نمی‌دانم شما دانه‌ی این گل‌ها را از کجا آورده‌اید ؛ چون دانه‌هایی که من داده بودم ، پخته بود و امکان نداشت سبز شوند.»

۹- گزینه‌ی ۱

۱۰- بار کج به منزل نمی‌رسد.

۱۱- در آینده، وقتی باد پاییزی بر من و تو بوزد، معلوم می‌شود که بین من و تو چـه کسـی توانـا و قـوی و چـه کسـی ضعیف و ناتوان است.

۱۲-خندید ازو کدو که من از تو، به بیست روز / برتر شدم، بگو تو که این کاهلی ز چیست؟

۱۳- شاعر با سرودن این شعر این مفهوم را یادآوری می‌کند که نباید زود قضاوت کرد و همچنین باید از غرور نابـه‌جـا پرهیز کرد.

کاربرگ ۶

۱- جاهای خالی به‌ترتیب عبارت است از: زبان فارسی ـ وحدت ـ یکپارچگی

۲- مهر تو چون شد پیشه‌ام / دور از تو نیست اندیشه‌ام

مهرت از دل کی برون کنم / برگو بی‌مهر تو چون کنم

دور از تو اندیشه‌ی بدان / پاینده مانی تو جاودان

سنگ کوهت درّ و گوهر است / خاک دشتت بهتر از زر است

۳- الف) ای خاکت سرچشمه‌ی هنر : خاک تو محلّ پیدایش هنر و هنرمندان است.

ب) مهر اگر برون رود گلی شود دلم : اگر عشق وطن از وجودم بیرون برود، به جسم بی‌ارزشی تبدیل می‌شوم.

ج) نور ایزدی همیشه رهنمای ماست : نور خدایی، همیشه ما را هدایت می‌کند.

۴- الف) درست است (ظامن ←ضامن) / ب) درست است (روهیه ←روحیه) / ج) درست است (خاسته‌ها ←خواسته‌ها)

۵- جاودانه + ی ←جاودانگی / تشنه + ی ←تشنگی / خسته + ی ←خستگی / سازنده + ی ← سازندگی

۶- اهتزاز : جنبیدن و تکان خوردن / پاینده : پایدار و جاوید / فروغ : روشنایی و درخشش / خاوران : مشرق / فرّ : شکوه و جلال / اِعلام : آگاه

۷- منظور از «مهر خاوران» ، «خورشید انقلاب اسلامی» است.

۸- گزینه‌ی ۳)؛ صفت در گزینه‌های دیگر عبارت است از : طلایی، آهنگین، کهن

۹- گزینه‌ی ۲)؛ کلمات جمع به‌ترتیب گزینه‌ها عبارت است از : اعتقادات (اعتقاد) / مراسم (رسم) ، قهرمانان (قهرمان) ، مسابقات (مسابقه) / کلمه‌ها (کلمه) / گام‌ها (گام) ، فرزندان (فرزند)

۱۰- افتخار، مفاخر، مفتخر / احترام، محترم، حریم / احساسات، حس، محسوس / اسلام، مسلمان، مُسلم

۱۱- گزینه‌ی ۲)؛ حاضران ≠ غایبان / پایان ≠ آغاز / استقلال ≠ وابستگی

۱۲- دشمن به سنگ خاره و من به آهن تشبیه شده است.

۱۳- معنی بیت: اگر بر جسم من آتش ببارد و گرفتار سختی بشوم، باز عشق تو را در دل نگه می‌دارم و آن را پرورش می‌دهم.

۱۴- از شعر «ای ایران» مفهوم عظمت و اقتدار ایران برداشت می‌شود.

کاربرگ ۷

۱- کلمات درست به‌ترتیب عبارت است از : «خصلت ـ می‌گذارند ـ تحسین»

۲- کریم : بخشنده / سرزده : بی‌خبر / نگاشته : نوشته / هوس: آرزو

۳- لطیف ، لطف ، الطاف / شُکر ، تشکر / توحید ، وحدت ، وحید / شوق ، اشتیاق ، تشویق ، مشوّق

۴- گزینه‌ی ۳)؛ کلمات مخالف در سایر گزینه‌ها : بزرگی، کوچکی / خواب، بیدار / پُر، خالی

۵- گزینه‌ی ۴)؛ نشانه‌های نگارشی به‌ترتیب گزینه‌ها عبارت است از : « ؟ ـ ! ـ ؟ ـ . »

۶- گزینه‌ی ۳)؛ نشانه‌های ربط عبارت‌اند از : «ولی ـ چون ـ امّا»

۷- گزینه‌ی ۳

۸- الف) فضای گرم و پر مهری داشتند : محیط با محبّت و صمیمی داشتند.

ب) اگر بی‌هنر و فضیلت باشید از شما دوری جویند : اگر به دنبال هنر و کارهای خوب نروید مردم از شما فاصله می‌گیرند.

ج) به نرمی و درشتی سلطان زر را بستد : حاکم با مهربانی وگاهی با خشونت طلا را از او گرفت.

د) موش چون موذی است در هلاک او کوشند : موش چون آزاردهنده است مردم تلاش می‌کنند او را بکشند.

۹- الف) نادرست است / ب) نادرست است / ج) درست است

۱۰- الف) پایندگی و جاودانگی / ب) آزادی و استقلال / ج) موسیقی و آهنگ

۱۱- صفت‌ها عبارت‌اند از: «کهن‌سال، بلندقامت، قدیمی»

۱۲- محتوای درس در مورد پادشاه سرزمین چین است که قصد دارد جانشینی برای خود انتخاب کند. وی در پی فرد راستگویی است که او را به جانشینی انتخاب و به همه اعلام کند. پیام درس این است که باید درستکار و راستگو بود و با شجاعت کامل از دروغگویی پرهیز کرد.

آزمون (۱) ترم اول

۱- مقایسه کنیم: بسنجیم / موضوع: مطلب / بلای وحشتناک: گرفتاری سخت / درستکاری: مورد اعتماد بودن، درست‌کرداری

۲- املای درست کلمه‌ها عبارت است از: «الف) ایثار، ب) پایندگی، ج) خواسته‌های، د) موزون

۳- الف) درست است / ب) نادرست است / ج) درست است / د) نادرست است

۴- ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده ← نظامی

فصل پاییز و زمستان می‌رود / بار دیگر چون بهاران می‌شود ← پروین دولت‌آبادی

مهر تو چون شد پیشه‌ام / دور از تو نیست اندیشه‌ام ← حسین گل‌گلاب

توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود ← فردوسی

۵- شلوغ ≠ خلوت / فریاد ≠ سکوت

دقّت، دقیق / شهید، مشهد

سرشته: مخلوط شده با چیزی / سرزنش: نکوهش

۶- الف) چون، زیرا / ب) امّا ، ولی

۷- پرس و جو / رَفت و آمد / گفت و گو / کسب و کار

۸- بعضی از آنها به زیبایی بال‌های او حسرت می‌خوردند.

زیر سایه‌ی درخت گردویی رفت و آنجا دراز کشید.

برای موفقیت خود چه کارهایی باید انجام دهیم.

در تعیین جای مناسب بیمارستان، کمک بزرگی کرد.

۹- اگراز کوه اندک اندک بردارند چیزی از آن بر جای نمی‌ماند.

اندوختن مال از راه پسندیده و تلاش برای مراقبت از آن.

۱۰- صحنه‌پردازی ـ انتخاب نقش ـ اجرای نمایش ـ نقد و بررسی

۱۱- زمان ـ مکان ـ شخصیت

۱۲- خش‌خش برگ‌ها ← شنیدنی

۱۳- شمار ـ هزار ـ بهار ـ نهار ـ شاخسار ـ لاله‌زار

۱۴- پینگ با وجود اینکه خیلی از گلدانش مراقبت کرده بود اما هنوز دانه‌ها رشد نکرده بودند.

۱۵- حکایت زیرکی ← بار کج به منزل نمی‌رسد.

۱۶- گزینه‌ی ۴)؛ سه گزینه‌ی اول مربوط به فصل بهار و گزینه‌ی آخر مربوط به فصل پاییز است.

۱۷- گزینه‌ی ۱

۱۸- گزینه‌ی ۴

۱۹- گزینه‌ی ۳)؛ بازنویسی از کلیله و دمنه باب دوم، شیر و گاو

۲۰- آن‌گاه حاکم طبیب را نزد خود خواند و گفت: «ریشه‌های فلان درخت، چه دردی را درمان می‌کند؟» گفت: «فلان درد را.» حاکم از جمله‌ی طبیبان شهر بپرسید.

آزمون (۲) ترم اول

۱- پاینده: همیشه، جاودانه / پیشه: کار، شغل / عنبر نسیم: خوش‌بو / سیم: نقره

۲- املای درست کلمات عبارت‌اند از: الف) حیاطمان / ب) ستارگان / ج) هیجان / د) بخواهی

۳- الف) نادرست است / ب) درست است / ج) نادرست است / د) درست است

۴- الف) مردی مقداری زر داشت و آن را ببرد و زیر درختی دفن کرد ← جوامع‌الحکایات

ب) پاداش پینگ این است که جانشین من و امپراتور این سرزمین شود ← گلدان خالی

ج) طبیب نگاهی به او کرد و گفت بله، خیلی فرق می‌کند این گوشت سالم مانده ← زکریای رازی

د) گل گفت از گلبرگ‌هایم تشکر کن که زیبایی و بوی خوش من از آن‌هاست ← زیباترین قصّه‌ها

۵- ساده ≠ دشوار / مهر ≠ کین

عالِم، علم / شُکر، تشکر

بحر: دریا / زمزمه: نغمه، سرود

۶- الف) امّا، ولی / ب) هم، نیز

۷- پرورد + گار / زر + گر

روز + گار / رُفت + گر

۸- سرود ملّی کشورمان با دعا برای پایندگی ملّت و کشور پایان می‌یابد.

سرود ملّی می‌کوشد چنین روحیه‌ای را در مردم، تقویت کند.

همین کوتاهی سرود ملّی، کار را مشکل می‌کند.

قهرمان به احساسات مردم، پاسخ داد.

۹- روزها پشت سر هم آمدند و رفتند تا اینکه بهار از راه رسید.

همه جا گل کاشته بودند و همیشه بوی خوش گل‌ها در هوا پخش بود.

۱۰- حاکم با مهربانی و گاهی با خشونت طلا را پس گرفت و آن را به صاحب طلا پس داد.

۱۱- به اهتزاز درآمدن: برافراشته شدن

۱۲- سروبن، گلبن، بیدبن، چناربن

۱۳- آب و هوای ایران با هر کسی سازگار است و مطابق میلش می‌باشد. زمین آن سبز و خرّم است.

۱۴- بهمن ← همان ماه پیروزی انقلاب اسلامی است.

۱۵- گزینه‌ی ۲)؛ بقیه‌ی گزینه‌ها اسم + اسم هستند.

۱۶- گزینه‌ی ۴

۱۷- گزینه‌ی ۲

۱۸- گزینه‌ی ۴

۱۹- سر درنمی‌آورم ← متوجّه نمی‌شوم

دست بردار نبود ← رها نمی‌کرد

روی بگردانَد ← بی‌توجّه و بی‌اعتنا باشد

سرزده ← ناگهانی و غیرمنتظره

کاربرگ ۸

۱- هخامنشی ـ اسکندر

۲- سپاه عظیم / گذرگاهی تنگ / اسب چابک / سرزمین دوست‌داشتنی

۳- الف) امیدها به یک باره به نومیدی گرایید : تمام امید و آرزوها ناگهان تبدیل به ناامیدی شد.

ب) اسکندر آهنگ ایران کرد : اسکندر تصمیم گرفت به طرف ایران حرکت کند.

ج) آفتاب، تاریکی شب را کنار زده بود : آفتاب، تازه طلوع کرده بود.

د) چو ایران نباشد تن من مباد : اگر قرار است ایران نابود شود، من هم نیست و نابود می‌شوم.

۴- لگدکوب : پایمال شده / هجوم : تاختن / یورش : تاخت و تاز / متقیان : پرهیزکاران / بی‌باک : شجاع / ناو : کشتی / دائمی : همیشگی / بیرق : پرچم

۵- جاهای خالی عبارت است از : «الف) اشغال ـ ب) تأثیرگذار ـ ج) حیاط ـ د) بی‌حرمتی»

۶- گزینه‌ی ۲)؛ رفیق‌دوست ـ مهمان‌دوست ـ هنردوست

۷- گزینه‌ی ۱)؛ املای درست سایر کلمه‌ها به‌ترتیب عبارت است از : «سلاح ـ نواحی ـ می‌غلتیدند»

۸- گزینه‌ی ۳)؛ در گزینه‌ی ۱ «هجر» با بقیه هم‌خانواده نیست / در گزینه‌ی ۲ «محله» با بقیه هم‌خانواده نیست / در گزینه‌ی ۴ «واضح» با بقیه هم‌خانواده نیست.

۹- گزینه‌ی ۴)؛ تاخت و تاز: حمله / باختر : مغرب

۱۰- صبح روز بعد رئیس محمد صبحانه را خورد و برای انجام کار کشاورزی ، آماده‌ی رفتن به نخلستان شد • در این لحظه ، همسرش از او پرسید : « نام نوزاد را چه بگذاریم؟ »

۱۱- الف) نادرست است / ب) درست است / ج) نادرست است

۱۲- پیام درس دفاع از میهن این است که در طول تاریخ ایران، انسان‌های بزرگ و شجاعی بودند که جان خود را برای وطن فدا کردند تا ایران مورد غارت دشمنان قرار نگیرد.

کاربرگ ۹

۱- معاصر، عصر / جمع، جامع، مجموع / صبر، صابر، صبور / منظم، نظم، ناظم، تنظیم

۲- روانه شدیم : حرکت کردیم، راهی شدیم

تحویل دادم : سپردم، چیزی را به کسی دادم.

محو تماشا شدم : با تمام وجود تماشا می‌کردم.

۳- الف) درست است (سپاسگذاری ← سپاس‌گزاری) / ب) درست است (لهن ← لحن) / ج) نادرست است.

۴- برای مقایسه‌ی دو چیز باید به این موارد توجه کرد:

ویژگی هر یک را جداگانه ذکر کنید ـ شباهت‌های آن‌ها را بیان کنید ـ تفاوت‌های آن‌ها را بیان کنید.

علت‌های برتری یکی را بر دیگری بنویسید ـ نوشته‌ی خود را در پایان جمع‌بندی کنید.

۵- در فضاسازی، با افزودن کلماتی که زمان، مکان، موقعیت یا چگونگی را بیان می‌کنند، نوشته را گویاتر، گیراتر و گسترده‌تر می‌سازیم.

۶- مصطفی احمدی روشن ـ حسن تهرانی مقدم ـ مسعود علی‌محمدی ـ داریوش رضایی‌نژاد ـ مجید شهریاری

۷- گزینه‌ی ۳)؛ رجوع کنید به صفحه‌ی ۷۰ کتاب فارسی

۸- گزینه‌ی ۴

۹- اگرچه دل‌ها پر خون است / شکوه شادی افزون است

سپیده‌ی ما گلگون است / که دست دشمن در خون است

راه ما راه حق راه بهروزی است / اتحاد اتحاد رمز پیروزی است

صلح و آزادی / جاودانه در همه جهان خوش باد

۱۰- خورشید ← پیروزی و آزادی / سپیده ← آزادی و رهایی

۱۱- واژه‌های جدید ← کتاب‌فروش ـ خداحافظ ـ نام‌آور ـ خوش‌نما

۱۲- جملات کوتاه ← سام جوانی را دید / در دشتی پروانه‌ای زندگی می‌کرد

۱۳- شاعر آرزو می‌کند ایران همواره جاودان و متحد باشد و از دست ظلم و ستم رهایی یابد.

کاربرگ ۱۰

۱- جاهای خالی به‌ترتیب عبارت است از: محمود فرشچیان ـ عصر عاشورا

۲- نگاره : نقاشی، صورت / سوگوار : غمگین، ماتم‌زده / سپیده‌دم : بامداد، سحرگاه / هیجان : شور و اشتیاق / کنجکاو : جست‌وجوگر / تشویق : آفرین گفتن

۳- الف) کارش گره خورد: دچار مشکل شده بود

ب) سرخ شده بود : خجالت کشیده بود

ج) تصویرها را در دفتر آن‌ها بکشد : تصویرها را در دفتر آن‌ها نقاشی کند (طراحی کند).

۴- ضامن : کسی است که مسئولیت کاری را می‌پذیرد، نگهداری و مراقبت‌کننده از چیزی

۵- در نوشتن زندگی‌نامه باید به این نکات توجه کرد: نام و شهرت ـ محل زندگی و دوره‌ی تاریخی ـ تحصیلات ـ آثار ـ تأثیر و نقش او در هنر یا ادبیات

۶- الف) درست است (تهسین‌آمیز ← تحسین‌آمیز) / ب) درست است (گزران ← گذران) / ج) درست است (می‌خاستند ← می‌خواستند) / د) نادرست است

۷- گزینه‌ی ۴)؛ هیجان‌انگیز ـ خیال‌انگیز ـ غم‌انگیز

۸- گزینه‌ی ۴)؛ غرورآمیز ـ صلح‌آمیز ـ مصلحت‌آمیز

۹- هم‌خانواده‌ی شهرت، مشهور است و مخالف غرور، تواضع است.

۱۰- سحرگاه یعنی سپیده‌دم و مخالف آن شامگاه است.

۱۱- با شعرهای دلنشین حافظ و مولوی پرورش می‌یافت.

۱۲- الف) اگر نام خوب از انسان به یادگار بماند بهتر از این است که خانه‌ی گران‌قیمت به جای بماند.

ب) نام خوب گذشتگان را خراب نکن تا بعداز مرگ تو، نام خوب تو جاودان بماند.

۱۳- غرور و تکبر به هنر آسیب می‌زند.

۱۴- محمود فرشچیان ـ استاد نقاشی

کاربرگ ۱۱

۱- جاهای خالی به‌ترتیب عبارتند از : ریاضی‌دان، نویسنده و ستاره‌شناس ـ مراغه

۲- خواجه نظام‌الملک

۳- چیرگی : برتری، تسلط / مشاور : راهنما / دینار : سکه‌ی طلا، پول، ثروت / حادثه : اتفاق

۴- رصدخانه: مکانی است که در آن ستاره‌شناسان به کمک ابزارهایی ستارگان را مشاهده و بررسی می‌کنند.

نظامیه: مدرسه یا دانشگاه‌هایی که خواجه نظام‌الملک بنا کرده بود.

۵- داستان را با حفظ ترتیب رویدادها، در ذهن خود مرور کنید ـ زمان، مکان و شخصیت‌های داستان را در خلاصه‌نویسی حفظ کنید ـ پیام داستان را در بند پایانی جمع‌بندی کنید ـ نشانه‌های نگارشی را در جای مناسب استفاده کنید.

۶- سایه ≠ آفتاب / اندوه ≠ شادی / نیازمند ≠ بی‌نیاز

۷- گزینه‌ی ۳)؛ کلمات این گروه با هم، هم‌خانواده هستند.

۸- گزینه‌ی ۱)؛ کلمه‌ی «جزر» با بقیه هم‌خانواده نیست.

۹- گزینه‌ی ۲)؛ صفت‌ها ← پیر، با عظمت

۱۰- گزینه‌ی ۳

۱۱- جاهای خالی به‌ترتیب عبارت است از : هلاکو ـ مغول ـ نسخه‌برداری

۱۲- الف) درست است (هوادث ← حوادث) / ب) درست است (محیب ← مهیب ـ برخواستند ← برخاستند) / ج) نادرست است / د) نادرست است

۱۳- علم و فرهنگ سرزمین ایران که مانند آسمان بی‌کران و وسیعی است، دانشمندان بزرگی مانند خواجه نظام‌الملک و خواجه نصیر توسی دارد که همچون ستارگان نورانی می‌درخشند.

۱۴- ما با کسب علم و دانش می‌توانیم بر دشمن خود پیروز شویم.

کاربرگ ۱۲

۱- آریو برزن

۲- رئیس علی دلواری

۳- ایران

۴- الف) نادرست است / ب) نادرست است / ج) درست است

۵- الف) در هر لحظه چند نفر از سپاهیان او کشته می‌شدند.

ب) آفتاب هنوز نور طلایی خود را بر کوه و دشت نتابانده بود (طلوع نکرده بود.)

ج) در آخرین سنگر میدان جنگ قرار دارم و جانم را فدای سرزمینم می‌کنم.

د) به شدت عصبانی و ناراحت بود.

۶- بیرق : پرچم / ماکیان : مرغ خانگی / کشمکش : جدال، دعوا / دلنشین : خوشایند، پسندیده / خشت : آجر خام / همّت : قصد، اراده

۷- جاهای خالی به‌ترتیب عبارت است از :

زرنگار / ضایع مکن ـ پایدار / به سختی ـ چو خون ـ جهید / یکسان کرد

۸- شرجی : هوای گرم همراه با رطوبت بسیار

کدخدا : بزرگ و رئیس محله

ژنرال : شخصی که دارای درجه‌ی عالی نظامی است.

لنج : قایق بزرگ موتوری

فرسخ : واحد اندازه‌گیری مسافت تقریباً معادل ۶ کیلومتر

۹- گزینه‌ی ۳)؛ املای درست سایر کلمه‌ها : خواری، سپاسگزاری، فوق‌العاده

۱۰- گزینه‌ی ۲)؛ رجوع کنید به صفحه‌ی ۶۶ کتاب فارسی

۱۱- گزینه‌ی ۳

۱۲- گزینه‌ی ۴)؛ رجوع کنید به صفحه‌ی ۵۶ کتاب نگارش

۱۳- حکومت، حاکم / باختر ≠ خاور

غرق، مستغرق / پیروزی ≠ شکست

مقدس، تقدیس / بی‌صبرانه ≠ با آرامش

۱۴- محبت‌آمیز ـ رنگ‌آمیز ـ افتخارآمیز

۱۵- نظامی‌ها نگهبانی می‌دادند.

۱۶- وطن‌دوست ـ هنردوست ـ مال‌دوست

کاربرگ ۱۳

۱- می‌رسد فصل بهاری جاودان / فصلی از عطر و گل و شعر و سرود

تا می‌آید پرده‌ها از خانه‌ها / باز توی کوچه‌ها سر می‌کشند

بال در بال پرستوهای خوب / می‌رسد آخر سوار سبزپوش

باز می‌پیچد میان خانه‌ها / بوی اسفند و گلاب و بوی عود

۲- رهگذران: عابران پیاده / مخصوصاً: به ویژه / بوستان: باغ / تصویر: نقش، عکس / همچنان: هنوز / ماجرا: واقعه، داستان

۳- عجّل‌الله تعالی فرجه: خداوند بلندمرتبه گشایش و ظهور او را نزدیک گرداند.

۴- عود: نوعی چوب که با سوختن بوی خوشی می‌دهد.

۵- ابر با رنگین‌کمان زیبا که مانند پلی است به پیشواز حضرت مهدی (عج) می‌رود.

۶- بوی اسفند و گلاب اشاره به پیشواز مسافر دارد که برایش اسفند دود می‌کنند.

۷- سوار سبزپوش ← حضرت مهدی (عج) / فوّاره‌ی گنجشک‌ها: تعداد زیاد گنجشگان به هنگام پرواز

۸- گزینه‌ی ۲

۹- گزینه‌ی ۲)؛ املای درست کلمه‌ها به‌ترتیب عبارت است از: «بیندازد، می‌خواستید، قاب‌ها»

۱۰- گزینه‌ی ۴)؛ با اختیار، بی‌اختیار ـ با ایمان، بی‌ایمان / با اراده، بی‌اراده ـ با خرد، بی‌خرد / با خدا، بی‌خدا ـ با ادب، بی‌ادب

۱۱- نمایشنامه‌نویس / برنامه‌نویس / خوش‌نویس: کسی که با خطّ خوش می‌نویسد / داستان‌نویس: کسی که داستان می‌نویسد.

۱۲- کلمه‌های جمع ← پرده‌ها، خانه‌ها، کوچه‌ها، مرغ‌ها، پرده‌ها

کاربرگ ۱۴

۱- شجاعت اخلاقی

۲- جهل و نادانی

۳- الف) درست است. (خاستار ← خواستار) / ب) نادرست است. / ج) نادرست است.

۴- ناپسند: زشت و نکوهیده / عاقبت: سرانجام / جهل: نادانی و بی‌خردی / نکوهیده: زشت و ناپسند / چاره‌جویی: تدبیر / رویارویی: روبه‌رو شدن

۵- تدبیر: اندیشیدن به منظور پیدا کردن راه‌حلی برای مشکلی یا مسأله‌ای یا انجام دادن درستِ کاری

متانت: سنجیده رفتار کردن، با ادب و احترام رفتار کردن

۶- معنی عبارت: انسان شجاع و دلیر به کسی می‌گویند که از ضرر و نتیجه‌ی کارهای بد بترسد اما با رفتار سنجیده و آرامش بسیار برای روبه‌رو شدن با خطر چاره‌اندیشی بکند.

۷- گزینه‌ی ۳

۸- گزینه‌ی ۳)؛ ترکیب وصفی ← افراد ترسو، انسان شریف، راه‌های مناسب، اشیای قیمتی

ترکیب اضافی ← صحنه‌ی نبرد، سمت شجاعت، قدرت بدنی، شعله‌ی آتش، سخنان آن‌ها، جناب حاکم

۹- اصلی ≠ فرعی / موفقیت ≠ شکست / ترسو ≠ شجاع / دروغین ≠ راستین

۱۰- گزینه‌ی ۴)؛ اسم‌ها ← تفکر، سرعت، تاریکی، ترس / صفت‌ها ← ترسو، پسندیده، نادرست، روشن

۱۱- گزینه‌ی ۳)؛ کلمات جمع ← حوادث، رنج‌ها، دشواری‌ها، مشکلات، راه‌ها

۱۲- فرمان + ـــــِ + عقب‌نشیی / شجاعت + ـــــِ + اخلاقی / ترس‌ها + ی + دروغین / ریشه + ی+ اصلی

۱۳- برای گزارش‌نویسی: باید موضوع گزارش را معرفی کنیم ـ جزئیات رویداد را دقیق بنویسیم ـ فقط به اصل موضوع بپردازیم ـ مکان و زمان رویداد را بیان کنیم ـ گزارش را کوتاه و مختصر بنویسیم.

۱۴- پیام اصلی درس، شجاعت اخلاقی است که همان حرف راست و درست و دفاع از آن می‌باشد و این‌که ریشه‌ی تمام ترس‌های نادرست در نادانی است.

کاربرگ ۱۵

۱- در سیرت پادشاهان

۲- ملایم : آرام / نرمی : لطافت و مهربانی / آسان : به راحتی / نصیحت : پند و انـدرز / طریـق : راه و روش / حکـیم : طبیب و پزشک

۳- الف) نادرست است (می‌خاهد ← می‌خواهد) / ب) نادرست است (مطمعن ← مطمئن) / ج) درست است

۴- الف) غایت کرم و لطف باشد : نهایت لطف و محبّت است.

ب) من او را به طریقی خامش گردانم : من با یک روشی او را ساکت می‌کنم.

ج) چون به کشتی برآمد، به گوشه‌ای آرام بنشست : وقتی وارد کشتی شد، در گوشه‌ای آرام نشست.

د) قدر سلامت کشتی نمی‌دانست : قدر آرامش و امنیت کشتی را نمی‌دانست.

۵- نرمی ≠ تندی / عاقبت ≠ آغاز / محکم ≠ سست / ثروت ≠ فقر

۶- در کنار خطوط سیم پیام / خارج از ده دو کاج روییدند

روزی از روزهای پاییزی / زیر رگبار و تازیانه‌ی باد

ابر باران رساند و چندی بعد / ده ما نام یافت کاجستان

مهربانی به گوش باد رسید / باد آرام شد ملایم شد

۷- گزینه‌ی ۱)؛ «چون» به معنی «به دلیل این‌که» است.

۸- گزینه‌ی ۱)؛ «چو» به معنی وقتی‌که است.

۹- گزینه‌ی ۲)؛ کرم : لطف و مهربانی / آزرده : رنجیده و ناراحت

۱۰- برای داستان شروع و پایان مناسبی بنویسیم ـ با استفاده از تخیل بر جذابیت داستان بیفزاییم ـ نـام مناسـبی بـرای داستان انتخاب کنیم ـ از نشانه‌های نگارشی مناسب استفاده کنیم.

۱۱- فکر، متفکر / عبور، عابر، معبر / تحمّل، حمل، حامل، متحمّل

۱۲- الف) گفت ای دوست من! مرا ببخش و درباره‌ی وضعیت من فکر کن و مرا درک کن.

ب) کاج آسیب دیده و زخمی ما آرام آرام نیرو گرفت و قوی شد و بر جایش ایستاد.

۱۳- برداشت کردن محصول : جمع کردن محصول کشاورزی

صدا به دل پسرک نشست : پسرک از آن صدا خوشش آمد.

۱۴- راز زندگی، همان سفر به دور دنیا و به‌دست آوردن تجربه‌های بسیار با ارزش است.

کاربرگ ۱۶

۱- جاهای خالی به‌ترتیب: ابوعلی سینا ـ ستاره

۲- ماهر: با مهارت، کاردان / تاب و توان : تحمّل / جهش : حرکت ناگهانی / سفارش : توصیه / دل‌خوشی : شادمانی، خوشحالی / رحمت : لطف و مهربانی / فرصت : زمان، مهلت / نامدار : معروف

۳- الف) نادرست است (سپاس‌گذاریم ← سپاس‌گزاریم) / ب) نادرست است (برخواست ← برخاست) / ج) نادرست است (هیرت‌زده ← حیرت‌زده)

۴-الف) از کوشش و پشتکار او به ستوه آمده‌ام : از تلاش و کوشش او خسته و درمانده شده‌ام.

ب) چرا با حسین این اندازه سر و کلّه می‌زنی : چرا با حسین اینقدر بحث و گفت و گو می‌کنی.

ج) حسین از همان سپیده‌دم سر در کتاب دارد : حسین از صبح زود مشغول کتاب خواندن است.

د) تازه از بستر بیماری برخاسته بود : تازه حالش خوب شده بود.

۵- جاهای خالی عبارت است از : الف) خوب دیدن / ب) دقیق‌تر و کامل‌تر / ج) آفرینش

۶- جدا شد یکی چشمه از کوهسار / به ره گشت ناگه به سنگی دچار

گرت پایداری است در کارها / شود سهل پیش تو دشوارها

بسی کند و کاوید و کوشش نمود / کز آن سنگ خارا رهی برگشود

به نرمی چنین گفت با سنگ سخت / کرم کرده راهی ده ای نیکبخت

۷- دیدن خوب و دقیق خیلی بهتر از شنیدن است.

۸- گزینه‌ی ۲)؛ بقیه‌ی گزینه‌ها به نگاه کردن اشاره دارند.

۹-گزینه‌ی ۳)؛ ابرام : پافشاری کردن، اصرار کردن / پشتکار : استقامت و تلاش / شکرانه : مبارکی / خارا : نوعی سنگ سخت

۱۰- گزینه‌ی ۳)؛ املای درست کلمات عبارت است از : مصالح نامرغوب ـ بی‌حوصلگی ـ تأمّل و تفکّر ـ دانش بیندوزم

۱۱-گزینه‌ی ۱)؛ رجوع کنید به صفحه‌ی ۸۶ کتاب نگارش

۱۲- باید در زندگی تلاش و کوشش کنیم، از دشواری‌ها نترسیم. سختی‌های راه زندگی را آسان و هموار کنیم تا به هدف و آرزویمان برسیم.

کاربرگ ۱۷

۱- حضرت سلیمان و مورچه

۲- جامی

۳- مثنوی معنوی، فیه ما فیه

۴- سعی : تلاش و کوشش / همواره : همیشه / به تندی : به سرعت / سور : جشن و مهمانی / بردباری : صبر / پیرایه : زیور و زینت

۵- الف) نادرست است / ب) نادرست است / ج) درست است / د) درست است

۶- راستی، راه نجات است.

۷- گزینه‌ی ۱)؛ املای درست کلمه، «برخاست» است.

۸- گزینه‌ی ۳)؛ صمیمی : بسیار نزدیک / سکّه : پول فلزی / رحمت : لطف و مهربانی / مَلِک : پادشاه

۹- گزینه ی ۴)؛ زبان سبز / دست دراز / چشم‌های بینا / سوره‌های کوچک / کار ناپسند / بندگان نیک

۱۰- گزینه‌ی ۳

۱۱- الف) ملکا غافلان را به لطف خود بیدار گردان : پروردگارا، با لطف خود، بی‌خبران را آگاه کن.

ب) چرخ زندگی را گرداندم : زندگی را با تلاش اداره می‌کردم.

ج) نان‌آور خانه و یاور مادر شدم : برای گذران زندگی خانواده‌ام کار می‌کردم و کمک مادرم شدم.

د) همه چیز را همگان می‌دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند : هر شخصی پاسخ پرسشی را می‌داند بنابراین علم‌ها را انسان‌ها می‌دانند اما هنوز همه انسان‌ها از مادر به دنیا نیامده‌اند.

هـ) رسیدن به جایگاه ارجمند انسانی : رسیدن به مقام گران‌قدر و شایسته‌ی انسانیت.

۱۲- معنی ابیات:

ـ درختان مانند انسان‌ها دستشان را برای راز و نیاز به سوی خداوند بلند کرده‌اند.

ـ با برگ‌های سبز و شاخه‌های بلند راز عظمت و بزرگی خداوند را از دل زمین آشکار می‌کنند.

۱۳-

الف) مکش بیهوده این بار گران را / میازار از برای جسم، جان را

۳ ۲ ۱ ۳ ۲ ۱

ب) ز هر گردی برون افتادی از راه / ز هر بادی پریدی چون پر کاه

۱ ۳ ۲ ۱ ۳ ۲

ج) مرو راهی که پایت را ببندند / مکن کاری که هشیاران بخندند

۲ ۱ ۲ ۱

۱۴- چون پر کاه : بسیار سبک

خونابه خوردن : رنج و سختی کشیدن

ره امروز را مسپار فردا : به موقع به کارهایت برس

آزمون (۱) ترم دوم

۱- حیرت‌آور: شگفت‌انگیز / ناگوار: ناپسند / پایداری: ایستادگی / شکوه: عظمت

۲- املای درست کلمات به‌ترتیب عبارت است از: سپاسگزاری ـ لحنش ـ مراقب ـ برخاست

۳- غافلان ≠ هوشیاران / ماندگار ≠ ناپایدار / لطیف، لطف / محبت، حبیب / رویداد: حادثه / پژوهش: تحقیق

۴- پیام‌آور ـ کتاب‌فروش ـ خداحافظ ـ خوش‌چهره ـ نمازگزار

۵- یکی از دوستان پینگ او را دید.

آن روز همه‌ی بچه‌ها در قصر جمع شده بودند.

۶- پدر و مادرم که رحمت حق بر آنان باد، شوق آموختن را در من به وجود آوردند.

هیچ‌گاه هیچ روزی را جز نوروز و مهرگان بدون کار نگذرانده‌ام.

۷- فیه مافیه ← مولوی / مثنوی معنوی ←مولوی / سبحةالابرار ← جامی / گلستان ← سعدی / چهار مقاله ← نظامی عروضی

۸- جوجه‌های سیمرغ از دیدن کودک شاد شدند و او را در میان گرفتند.

سیمرغ پرواز کرد تا برای خوراک بچه‌هایش شکاری بیابد.

۹- کم کمک پا گرفت و سالم شد: قوی شد و قدرت گرفت.

لرزه بر اندامش افتاد: از ترس می‌لرزید.

سر در کتاب دارد: مشغول خواندن کتاب است.

از بستر بیماری برخاسته بود: حالش خوب شده بود.

۱۰- گزینه‌ی ۲)؛ املای درست کلمه، «برخاست» است.

۱۱- گزینه‌ی ۳)؛ رحمت: لطف / ضمیر: باطن / معرفت: شناخت

۱۲- گزینه‌ی ۴

۱۳- گزینه‌ی ۳)؛ اسم و صفت‌ها عبارتند از: نصیحت‌های خوب ـ زندگی ارزشمند ـ آسمان بزرگ ـ کاغذ چهارگوش ـ شیشه‌ی بزرگ ـ جامه‌ای گران‌بها

۱۴- گزینه‌ی ۲)؛ پدر ← سام / کودک ← زال

۱۵- اطبّا در معالجت وی عاجز آمدند: پزشکان از درمان کردنش ناتوان شدند.

غلام محنت غرقه شدن نچشیده بود: خدمتکار رنج غرق شدن را تجربه نکرده بود.

۱۶- پادشاهی با غلامی در کشت نشست و غلام، هرگز دریا ندیده بود و محنت کشتی نیازموده، گریه و زاری در نهاد و لرزه بر اندامش افتاد؛ چندان که ملاطفت کردند، آرام نمی‌گرفت و مَلک از این حال، آزرده گشت.

آزمون (۲) ترم دوم

۱- سوگوار: عزادار / فوق‌العاده: غیرعادی / معاصر: هم‌زمان / کشمکش: دعوا

۲- املای درست کلمات عبارت است از: تحویل ـ تأثیرگذارتر ـ اشغال ـ می‌گذارم

۳- نیرومند ≠ ضعیف / دلیر ≠ ترسو / مقدس، تقدّس / جمع، جامع / باختر: مغرب / بوم و بر: سرزمین

۴- روان + نویس / مال + دوست / هیجان + انگیز / شکوه + آمیز

۵- کتاب‌ها چیده شده بودند. / بعدازظهر بود.

۶- اصلی‌ترین بخش جمله‌ها (فعل) عبارت است از:

برخوردند ـ گرفتند ـ زدند ـ فرار کردند ـ رفتند ـ تعریف کردند ـ شدند ـ شنید

۷- چشمه و سنگ ← محمدتقی بهار / بال در بال پرستوها ←بیوک ملکی / سرای امید ← هوشنگ ابتهاج

کاجستان ← محمدجوا محبت

۸- الف) درست است / ب) درست است / ج) درست است / د) درست است

۹- مکش بیهوده این بار گران را ← این بار گران را بیهوده مکش

ز مور آموز رسم بردباری ←رسم بردباری ز مور آموز

۱۰- ره امروز را مسپار فردا: کار امروز را به فردا موکول نکن.

چرا باید چنین خونابه خوردن: رنج و سختی کشیدن

در شعله‌های آتش فرو می‌رود: کار خطرناکی می‌کند (فداکاری می‌کند).

به ستوه آمده‌ام: خسته شده‌ام

اگرچه دل‌ها پر خون است: دل‌ها پر از درد و رنج هستند.

۱۱- گزینه‌ی ۱)؛ املای درست کلمه، «حیرت‌زده» است.

۱۲- گزینه‌ی ۳)؛ محنت: سختی / غایت: پایان / جهل: نادانی

۱۳- گزینه‌ی ۴)؛ ملاطفت کردند: مهربانی کردند

۱۴- گزینه‌ی ۳)؛ به خورشید نزدیک ← بزرگی و عظمت

۱۵- اگر نام خوب از انسان به یادگار بماند بهتر است که از او خانه‌ی گران‌قیمت برجای بماند.

نام خوب گذشتگان را تباه و خراب نکن تا این‌که بعد از مرگ تو نام خوب تو جاودان بماند.

۱۶- گل‌های قرمز که انار می‌شود، من همین‌طور می‌مانم که آخر چطوری؟ خدایا! آخر چه‌طوری از هیچ چیز، همه چیز درست می‌کنی؟